

**Изказване на Лидия Шулева,
заместник-председател на Българска нова демокрация**

Вот на недоверие към правителството

25 февруари 2009 г.

Още през 2006г. Макс Оте един от брилянтните икономически умове на нашето съвремие издаде книгата „Кризата идва“, в която каза: „Анализирайки ситуацията ви препоръчвам своевременно да се подготвите за приближаващата криза. Побързайте времето напредва.“

По добре известен типичен маниер обаче, през последните месеци управляващото мнозинство отчаяно ни убеждаваше, да „се снишим“ и кризата ще ни подмине. Даже извикаха другаря Мартин Шулц, да каже колко по-добре сме от германци и французи, които само могат „да мечтаят за нашия растеж“. Годишите на плуване по течението на благоприятния световен бизнес цикъл и добрия растеж на стартиралата от ниско ниво българска икономика за съжаление са вече в историята. Това беше времето на занижени приходи в бюджета и огромни бюджетни излишъци, големи харчове в края на всяка година и гордостта, че държавата има ресурс да си позволява „малки“ луксове като например инвестиции в голф игрища.

Неочаквано обаче успешната 2008г. завърши през септември. Данните на НСИ показаха, че през последните 3 месеца на 2008г. икономиката ни силно се е забавила и ръстът ѝ е близо два пъти по-нисък спрямо предходните тримесечия. Най-сериозен удар е нанесен на индустрията, която през последното тримесечие на 2008 г. отчита отрицателен растеж от минус 0,1%. За същия период износьт е намалял с 6,8%.

И така в началото на 2009г. след дълго отричане, че кризата идва и в България правителството представи своя План за икономическа стабилност и напредък. Четейки този план човек има чувството, че България или се намира на друга планета или, че живеем в някакво друго време. Управляващите продължават да не разбират, че икономиката от режим на разтеж и развитие бавно но сигурно тръгва към режим на оцеляване. Прогнозата на специалистите е, че настоящата криза ще се характеризира с трайно парализиране на икономическата дейност поради невъзвращаеми кредити и неплатажоспособност, както и с дълготрайно затруднение при намиране на подходяща и добре платена работа. За съжаление мерките, които трябва да се предприемат в такава ситуация нямат нищо общо с предложените от правителството.

Дори да оставим настрана станалата вече обичайна практика на нереалистични допускания, презастрахования и вратички за корупция в приетия от вас държавен бюджет, т.нар. „План Станишев“ съдържа три фундаментални грешки на икономическата политика както в нормална среда, така и в период на безпрецедентна криза:

На първо място, очертаващото се огромно държавно харчене. Този модел привидно копира мерките в развитите икономики. Малката разлика обаче е, че в тези страни ефективността е по-голяма заради много по-малките възможности за злоупотреби и корупция и заради далеч по-ефективно работещите им държавни администрации и съдебни системи. Кое гарантира, че тези планирани близо 6 млрд. лв. по прословутата

инвестиционна програма на Кабинета ще се изхарчат по-добре, отколкото отчетените 9.5 млрд. лв. за капиталови разходи за предходните 3 години. Някой може ли да каже кои точно магистрали бяха построени с тези пари, кои големи инфраструктурни проекти ще останат след упавлението на тройната коалиция. Това, което всички си спомняме са 120млн.лв. дадени на братко за някакви пътища, които никой не е виждал и по които сигурно никой не минава, но за сметка на това продължаваме да си трошим колите по дупките на първокласните шосета. От почти 2млрд.лв.от европейските фондове планирани в бюджета за 2008г. са усвоени само 56млн.лв. Ама как да усвоим 2-та милиарда като от ОЛАФ ни бият през пръстите, по-лесно е с бюджета там няма кой да ни държи сметка. И през тази година пак сте се застраховали – ще спасите от кризата „вашиите си“ фирми, но не и българската икономика.

На второ място, г-да управляващи, предвиждате да подкрепите конкурентоспособността на българската икономика чрез създаване на държавна компания за изграждане на бизнес-паркове и индустриални зони. Такива неща обикновено се правят, когато икономиката е във възход и притока на инвестиции е голям - т.е.до миналата година. Но в момент, в който работещи предприятия със сгради, оборудване и работна ръка затварят, вие предлагате инвестиции на голяма поляна за индустриални зони. Логично е да се подпомогнат тези, които вече съществуват, а не да ги оставим да потънат и затворят, а борейки кризата правителството да строи нещо ново. Това е тотално неадекватно. Дори една като замисъл добра мярка не можахте като хората да направите. През банката за развитие отпускате 500млн. за кредитиране на малки и средни фирми. Само, че не за покриване на крещящите текущи нужди на фирмите, които поради липса на оборотни средства затварят, а за финансиране на някакви хипотетични проекти на брой минимум 500 във високи технологии и ноу хау. Просто се чудя наистина в кой свят живее този титан на мисълта, който е решил, че в условия на криза някой ще прави високотехнологични, иновативни и естествено високорискови инвестиции? Ясно е защо предложенията които ние направихме в Закона за държавния бюджет за държавни гаранции към търговските банки за по-евтин, лесен и равноправен достъп на българските фирми естествено не бяха приети.

За да развиваме конкурентноспособна икономика с експортен потенциал е необходимо продължаване на политиката на облекчаване на данъчно-осигурителната тежест, реална реформа в правосъдната система, инвестиции в образование, научно-изследователска дейност, либерализиране и създаване на по-голяма мобилност на пазара на труда. Всякакви други мерки, които чуваме от Кабинета, всъщност ще попречат на българския бизнес в дългосрочен план и ще ни обрекат вечно да бъдем бедната периферия на Европа.

На последно място, искам да се обърна към Вас, г-н премиер, с посланието, че икономически план и подобряване на средата не означава само субсидии и раздаване на пари. Световните консултантски компании посочват кои са най-важните условия за инвестиране в една държава: правна сигурност, ниско ниво на корупция, квалифицирана работна ръка и добра инфраструктура. Странно е защо във вашия план няма и ред за това какво беше постигнато именно в тези сфери. Може би, защото постиженията на сегашното управление в тази насока могат лесно да се опишат само с една единствена дума – нищо.

Какъвто и антикризисен план обаче да бъде разработен и представен той няма да успее ако гражданите не го подкрепят. Огромният риск пред България е, че освен в икономическа, ние сме в много дълбока криза на доверие в институциите, в

политическите партии и в държавността като цяло. Няма как да очакваме покрепа от хората, които вместо защита виждат престъпление без наказание, липса на провоействие на корупцията и организираната престъпност. Няма попътен вятър за тези, за които посоката е само в пътната карта, но всъщност водят кораба в обратна посока и ни отдалечават от общия европейски дом.

Както и след предходното управление на БСП, отново е зима и отново е криза. Лошото е, че обикновено след вас не идва лято, а продължава зимата за българската икономика и всички български граждани. Все пак освен т.н. план „Станишев”, в който бодро фанфари звучат, има и друг план без пудра и без грим, план с който Българска нова демокрация и дясната опозиция, казват на българските граждани - да знаем как, можем, правили сме го и пак ще направим така, че прилагайки конкретни управленски мерки, ще гарантираме излизане от кризата с възможно най-малки загуби и още към средата на следващата година ще успеем да върнем България на пътя на икономическия растеж на пътя за Европа.